

Voorbij de Excludes

beno.schraepen@ap.be

Inspiratiemoment Komaf naar inclusie in de vrije tijd
Jeugdwerkondersteuning | 5 DECEMBER 2024 | 10:00-17:00

1

AP | ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN

1

2

Wat (voor iets) is inclusie?

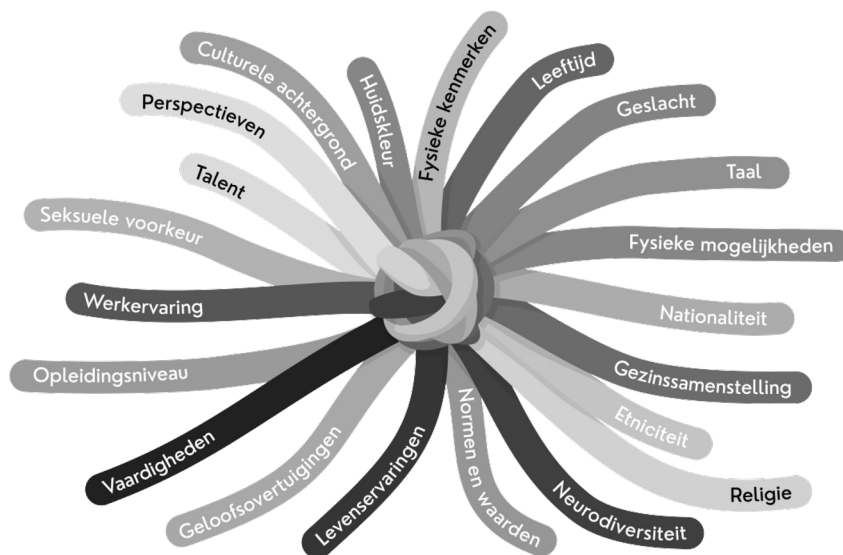
3

1.
Inclusie
&
Diversiteit

4

Diversiteit is intersectionaliteit, maar ...

5

Inclusie-concurrentie

6

“Inclusie stelt de vraag hoe recht te doen aan de diversiteit.”

8

Inclusie als (mensen)recht

Art. 22ter.

“Iedere persoon met een handicap heeft recht op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen.”

Belgische grondwet, 11 maart 2021

9

“Wanneer we niet bewust werk maken van inclusie, houden we onbewust segregatie, uitsluiting en discriminatie in stand”

10

2. Uitsluitings- mechanismen

11

Ja maar ... BINGO

Ik ben hiervoor niet opgeleid	Dat kunnen we niet zomaar aanpassen	We hebben het al lastig genoeg	Dat mag je van ons niet vragen	Daar zijn toch de speciale clubs voor	De andere mensen vinden dat niet OK
Zolang het geen last is	We hebben al genoeg leden	Allez, wat kan die hier komen doen?	Dat is hier niet mogelijk	Dat kan niet omwille van de veiligheid	Dan gaat de kwaliteit naar beneden
Daar hebben we niet genoeg mensen voor	Het enige probleem is ...	Dat lukt niet voor hen	Die gaat toch niet mee kunnen	Alleen als je voor een extra begeleider kan zorgen	Die gaat hier toch mee kunnen

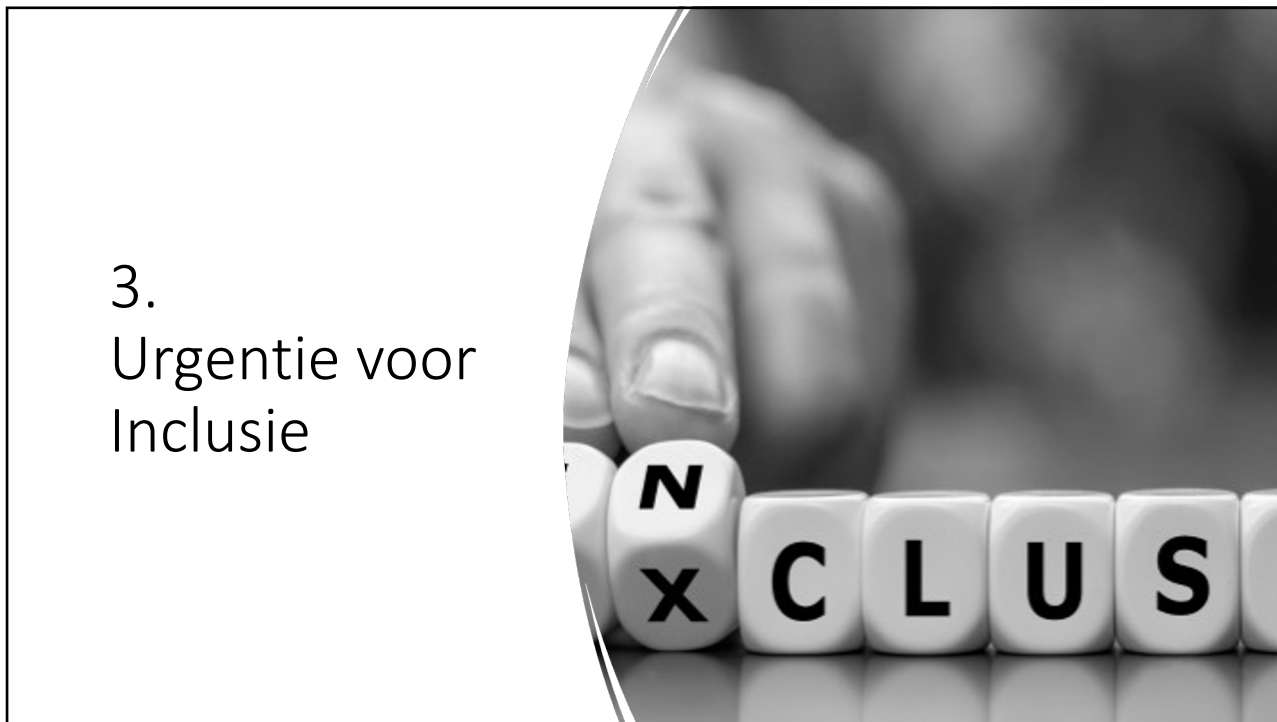
13

ex·cluus
[ɛks'klyʃ]
(het; o; meervoud: excluses)

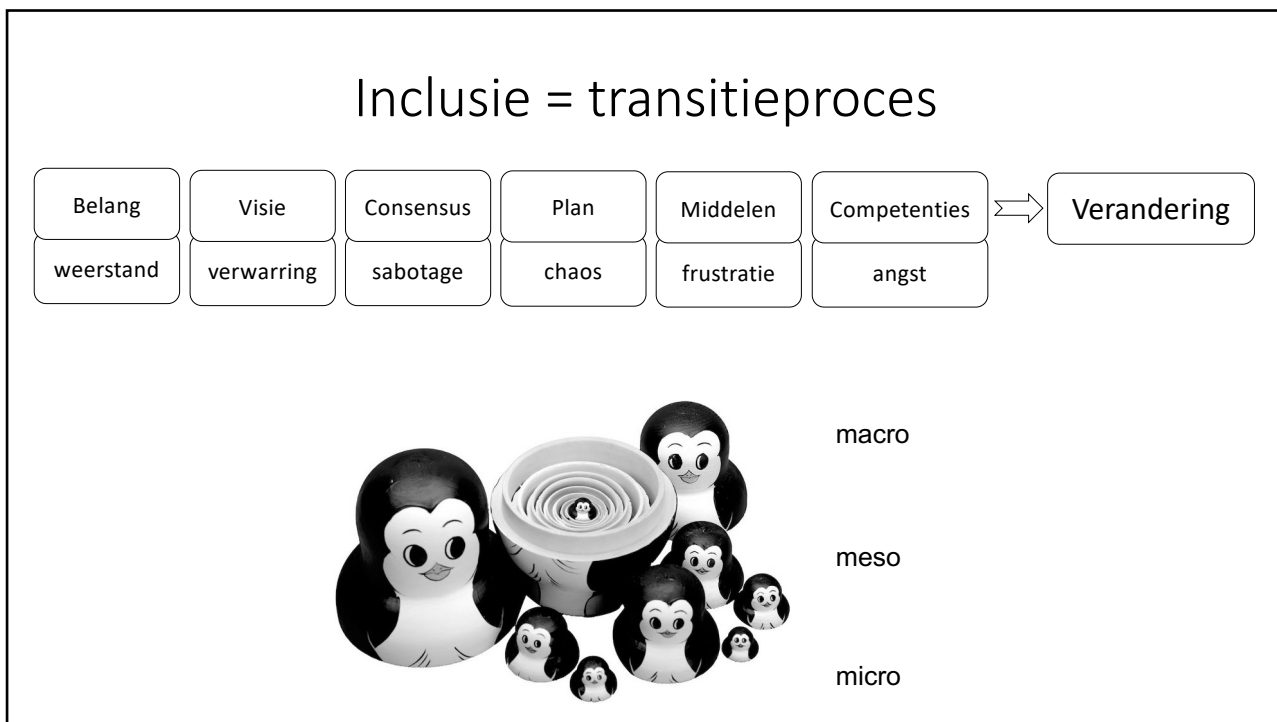
“Een uitvlucht, voorwendsel om iemand te excluderen, uit te sluiten, niet te laten deelnemen, inclusie te weigeren, vaak ingepakt als een verontschuldiging.”

14

22

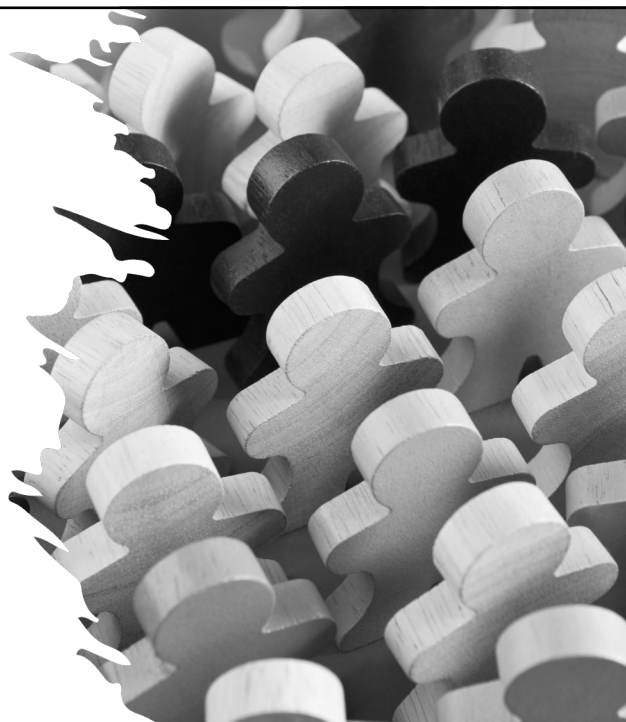
23

Inclusie = Context

Wie is er (niet)?
Wie bereiken we (niet)?
Wie is (on)zichtbaar?

Waarom?
Hoe komt dat?

Wat zijn de gevolgen voor
wie?

24

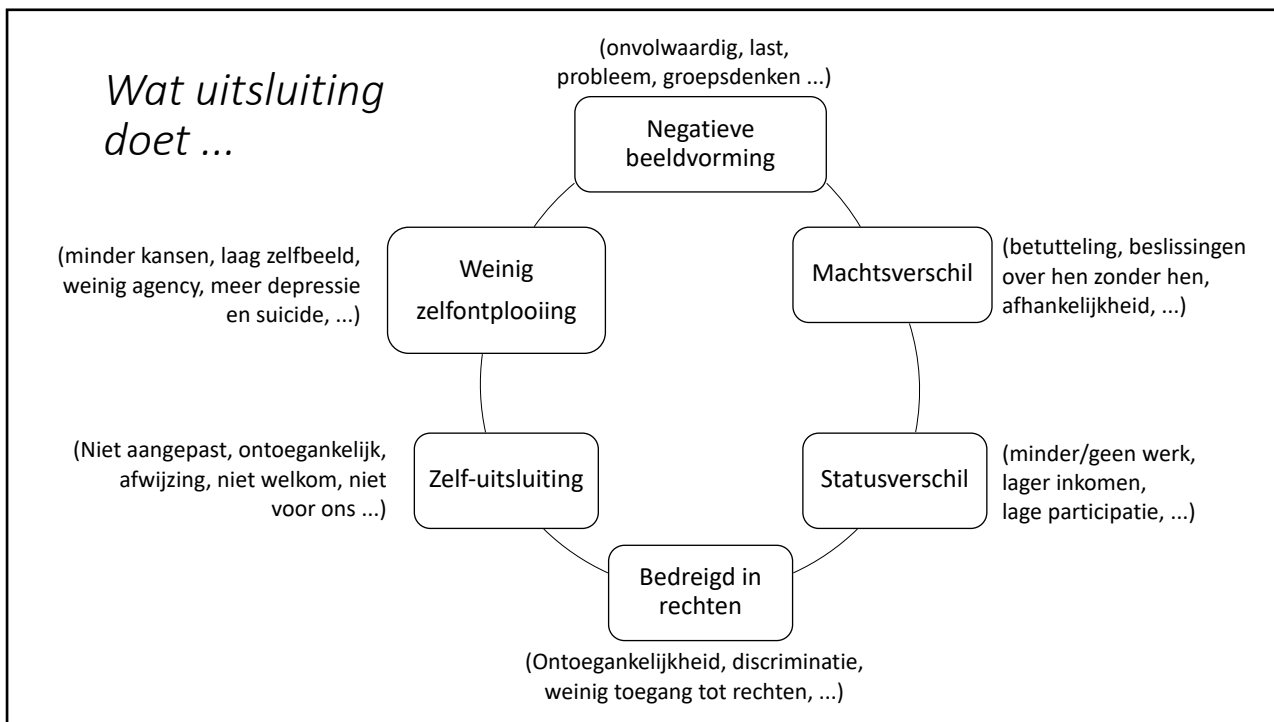
Leven op de handicaparchipel

(VN-Comité 2014)

Segregatie op jonge leeftijd leidt tot
segregatie, uitsluiting en
discriminatie in het volwassen leven

25

26

BRIEF VAN DE DAG

Laat mijn broer kunst op zijn manier beleven

Thijs Dillen
Antwerpen

Afgelopen zaterdag ging mijn broer Jan kijken naar een concert in Antwerpen. Hij heeft een meervoudige beperking en weet niet dat bepaalde ruimtes specifiek gedrag vereisen. Hij liet tijdens het eerste deel van de voorstelling zijn appreciatie blijken door de voor hem typische geluidjes te maken. Jan genoot, maar tijdens de pauze werden hij en mijn neef (die met hem op stap was) de toegang ontzegd tot het tweede deel.

Bron: dS

beno.schraepen@ap.be

LECTRR
VRIJ MAKE LOUZZO

27

- Bron: dS

BEVRAGING BIJ DUIZEND VLAMINGEN

Collega met beperking welkom (zolang die niet te dichtbij komt)

De Vlaming is doorgaans bereid samen te werken met een collega met een arbeidsbeperking. Al mag dat voor velen niet te veel moeite kosten.

BRUSSEL | Vlamingen zijn voorzichtig positief over de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap. Ruim zes op de tien geloven in de slaagkans ervan. Een kwart staat er kritischer tegenover. Dat blijkt uit een bevraging bij zowat 1.000 Vlamingen door de dienst Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB), die mensen met een extra ondersteuningsnood aan werk of een andere zinvolle tijdsbesteding probeert te helpen. Het gaat zowel om mensen met een aangeboren beperking als om werkzoekenden met een arbeidshandicap door langdurige ziekte, thuisloosheid of een ongeval.

beno.schraepen@ap.be

28

Bron: dS

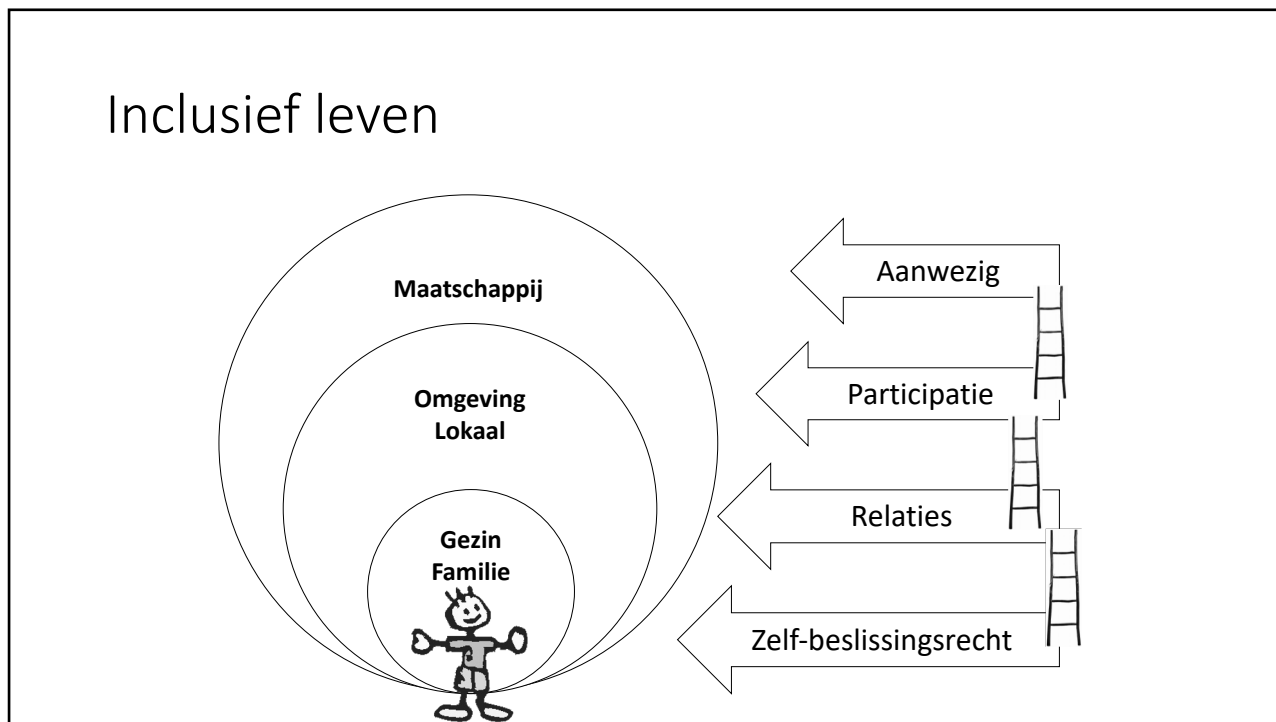
SCHIETEN JEUGDBEWEGINGEN TEKORT OP HET VLAK VAN INCLUSIE?

(Niet) iedereen welkom bij de Scouts

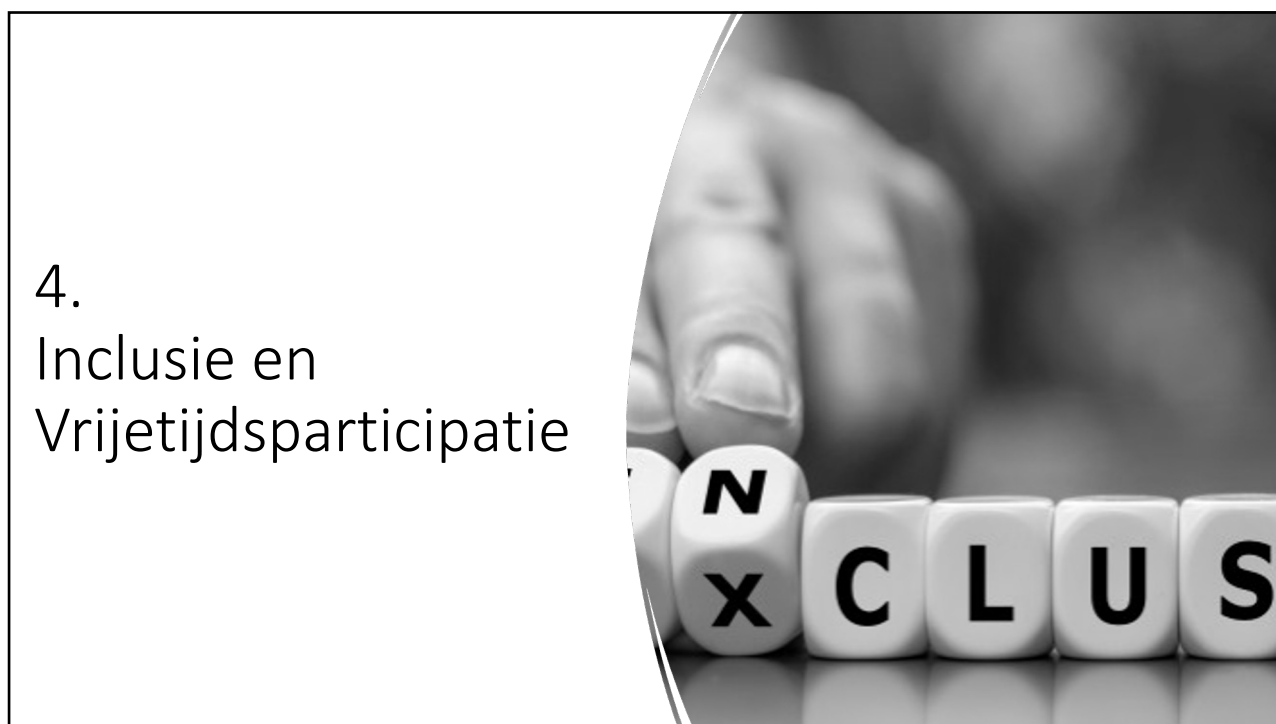
Hoe inclusief moet een jeugdbeweging zijn? 'Maximaal. Maar we moeten ook rekening houden met de realiteit van wat de jonge, vrijwillige leiding aankan.'

beno.schraepen@ap.be

29

31

32

Vrijetijdsparticipatie

Functies

- Plezier en ontspanning
- Oefenen in autonomie en zelfbeslissing,
- Kans om te leren en competenties te verwerven
- Mogelijkheden tot zelfontplooiing en talentontwikkeling
- Ruimte om relaties en sociaal netwerk uit te bouwen

33

Vrijetijdsparticipatie?

Vrije tijd ...?

- Vrij – georganiseerd
- Individueel – groep
- Regulier – specifiek
- Gesubsidieerd – Commercieel
- Actief – Passief
- ...

Wie doet Wat met Wie?
Wie heeft toegang tot Wat?

34

Inclusiespiegel Grip

Nemen nooit deel aan	Met functiebeperkingen	Zonder functiebeperkingen
Zelf sportief actief zijn	34,1 %	52,9%
<i>Naar een rock- of popconcert/ festival gaan</i>	80,9%	58,4%
<i>Naar de bioscoop gaan</i>	53,7%	26,3%
<i>Naar de bibliotheek gaan</i>	64,7%	47,3%

- Geen daguitstap of reis de laatste 12 maanden: 32,9% vs 18,8%
- Geen enkele goede vriend(in): 10,3% vs 4,2%

35

“Ik ken geen leeftijdsgenoten
zonder handicap ...”

37

“Ik wil weg uit dit
handicapwereldje ...”

38

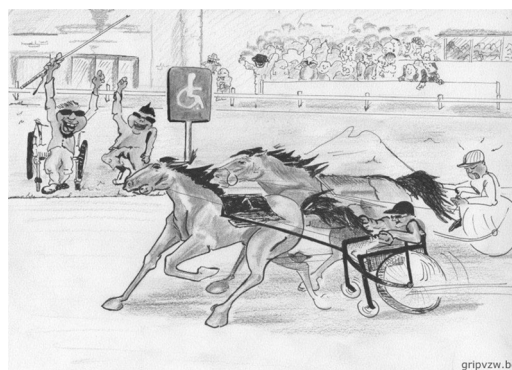
"Ik wil vooral ook dingen doen
met leeftijdsgenoten die
dezelfde interesses hebben..."

39

Knelpunten ...

1. Vrijtijdskeuze is nog te vaak een negatieve keuze
2. Participatiedrempels en vrijetijdsarmoede
3. Afhankelijkheid en zelfuitsluiting

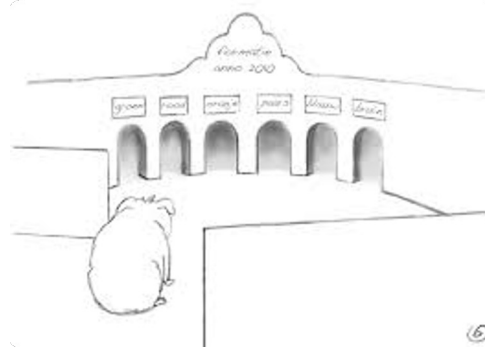

45

1. De invulling van de vrije tijd wordt vaak bepaald door een negatieve keuze

Daar waar ...

- men welkom is
- men geraakt
- er (eventueel) ondersteuning is
- er aanpassingen zijn
- anderen denken wat het beste voor je is
- ...

46

2. Drempels leiden tot vrijetijdsarmoede

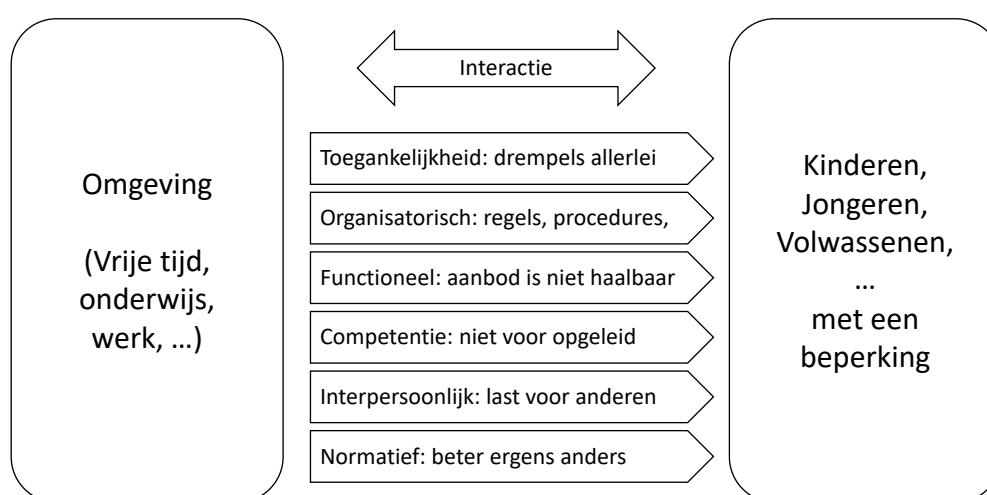
Een kloof tussen ...

- de wens tot participatie aan georganiseerde activiteiten en het georganiseerde aanbod
- het lokale vrijetijds- en sportaanbod en de kinderen en jongeren met een beperking in de buurt
- het bruikbare, weinig verspreide specifieke aanbod en het algemene drempelrijke, lokale aanbod

47

(On)Toegankelijkheid = mindset

48

3. Afhankelijkheid & zelfuitsluiting

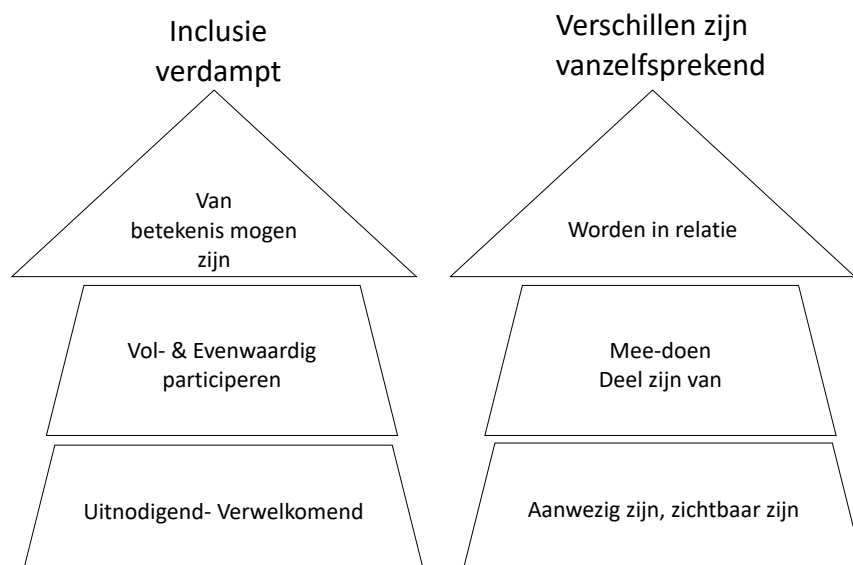
Afhankelijk van ...

- Vrijtijds cultuur en mindset thuis
- het aanbod in/via de school
- het aanbod in de buurt
- beschikbare ondersteuning
- professionals
- netwerk en relaties (?)

49

'Inclusive space'

55

Beschikbaar

- Op papier in de betere boekhandel
- In e-book
- Als luisterboek bij Luisterpunt
- Beno Schraepen & William Boeva over inclusie via de podcast WTTAA EPISODE #203
<https://welcometotheaa.libsyn.com/wttaa-203-beno-schraepen-william-boeva-over-inclusie>

57

podcasts

- Maud WILMS
<https://makkelijkermeedoen.nl/podcast/>
- WTTAA EPISODE #203
<https://welcometotheaa.libsyn.com/wttaa-203-beno-schraepen-william-boeva-over-inclusie> Beno Schraepen & William Boeva over inclusie

58